

GYULAFEHÉRVÁR.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA és
KIADÓHIVATAL:

Gyulafehérvárt. Tövisu toza 167. sz.

hová minden küldemény intézendő.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTIK:

Ávéd Jakó. Cosieriu János. Dr. MAYER Ödön.

Előfizetési feltételek:

Egész évre, házhoz küldve 4 frt.
Félévre 2 .
Negyedévre 1 .

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELEN MINDEN SZERDÁN.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán NOVÁK FERENCZNEK, Gyulafehérvár város polgármesterének a közszolgálat terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1887. április hó 17-én.

Ferencz József, s. k.
Br. Orczy Béla, s. k.

Igy szólnak a hivatalos közlöny ama sorai, melyek a tegnapi s mai nap folyamán városunk arculatját ünnepiessé s városunk polgármesterének házáat valódi záradok-helylyé tették, hová a záradoklók beláthatlan serege reggeltől nap-estig hullámozni meg nem szűnt.

Valódi örömnapja volt a tegnapi nap városunknak és benne minden egyes polgárnak! Nemcsak azért, mert e városnak szeretve tisztelt polgármestere nyert személyében oly magas kitüntetést, minővel széles Magyar hazánkban egy törvényhatósági jogjai fel nem ruházott rendezett tanácsu város első tisztviselője sem dicsekedhetik, — hanem és főképen azért, mert e kitüntetés hallatára azon véghetetlen megnyugtató érzet szállja meg lelkünket, hogy az, kit a gondviselés vezérünké és vezetőnké tett, felfelé és lefelé egyaránt a haza és város érdemes munkásának tartatik, — ki ennél fogva e városnak előhaladását fölfelé úgy mint lefelé kiválóan képes és hivatott előmozdítani, — szóval, hogy városunk szellemi és anyagi előhaladása biztos kezekbe van leíve.

S valóban Ő Császári és Apostoli Királyi Felségének

legmagasabb elhatározása azon legtisztább polgári erényeket sugárzta be kegyelme dícsfényével, melyek a szemlélő lelkében is a lelkesedés tüzet gyújtják meg és önkénytelenül magukkal ragadják a tiszta, önzetlen, és tevékeny munkálkodásra!

Mert hisz lehet-e ez másként?

Szunnyadhat-e ott a polgár érdeklődése, hol a vezért látja a polgárság minden — eddig csak sejtett — szellemi és anyagi közszükségletét kikutatni és e szükségletek ki-elégítésére a tőle kitelhető mindent megtenni?

Lehet-e ott a polgár közömbös, hol vezetőjét idő- s fáradságra nem tekintő ernyedetlen tevékenységet lát kifejteni a közjó, a város és mindnyájunk java érdekében?

Lehet-e szűkkeblű ott a polgár, hol vezetőjét inkább késznek látja mindenét áldozatul hozni, mintsem elnézzen olyasmint, mi a város közvagyonát, vagy a polgárság szellemi és anyagi érdekeit megkárosíthatná?

Es lehet-e télen ott a polgár a közjó előmozdításának minden ember kezét és szellemét igénylő munkájában, hol szakadatlan sorban látja kitüntetett vezetőjének megválasztása óta új életre ébreszteni azon közintézeteket, melyek gyermekeink szellemi életének növelésére hivatvák, vagy pedig menedékhelyül szolgálnak azoknak, kiket az élet viharainak nehéz sulya érintett s kik nem ta'áltak helyet, hova fejüket lehajthassák, — midőn szakadatlan sorát látja azon működésnek, melynek célja a város szépítése és gyarapítása eszményének megvalósítására irányul s a mikre bizonyos — még csak alig mult időkben gondolni sem mertünk volna!

— RAJZ. —

Hogy mikor született? — Az évet és napot meghatározni nem tudjuk.*) Legfeljebb azon körülményből vonhatunk le némi következtetést, hogy tudtunkkal a komisz-baka-mondurt három heti katonásdóra be nem szerezte és így aligha nem a vitéz népfelkelők második korosztályának végét járja.

De minek az évek számát kutatni, midőn évek sora óta változatlan az erőtelj és ernyedést nem ismer az a fiatal hév, melyet városunk s így mindnyájunk javára és jóllétére irányzott működésében kifejt.

Bölcsője Bars-megyében Szt.-Benedeken állott; atyja az esztergomi káptalannál erdős volt.

Középiskolai tanulmányait Esztergomban és Budapesten végezte, — a gymnasiumi osztályok befejeztével pedig erdészeti pályára lépett és 1870-ben erdészeti államvizsgát tett.

Es itt kezdődik azon időszak, melytől fogva életéből már többet és részletesebbet tudunk, mert már 1870. év végén szomszédságunkba Hunyadmegyébe jött az erdélyrészi birtokrendezési munkálatok tanulmányozására s csakhamar tevékeny részt látjuk már venni a vajdahunyadi kincstári birtokok rendezésében.

1871. évben jött városunkba és néhai Fogarasy Mihály erdélyi püspök kinevezése folytán, a püspöki uradalom erdőmesterének állását toglalta el.

E minőségében és nemcsak az állásával járó feladatoknak tett lelkiismeretesen eleget, hanem felhasználva az előző és ugyanaz évben a szomszéd megyében szerzett tapasztalatait, kiváló figyelmet fordított az urbéri-birtok rendezési ügyekre s e teréni munkásságának jellemzéseül elég felemlitenünk, hogy azon időkben, melyet az erdélyi püspöki uradalomnál töltött a gyulafehérvári kir. törvényszék területén harmincz községben eszközölte a birtokrendezéssel járó szakmunkálatokat.

A néhai erdélyi püspök is csakhamar felismerte a fiatal erdőmesterben rejlő képességet és kiapasztatlan munkaerőt és már 1876-ban uradalmi igazgatójává nevezte ki.

1882. elején betegeskedni kezdett és megrongált egészségének helyreállítása több időt vevén igénybe, az erdélyi püspöki uradalomnál elfoglalt állásáról lemondott.

Hogy mily mérvben szerezte meg azonban az erdélyi püs-

*) Tudom én: 1846. július 4-én.

De ezen legmagasabb kitüntetés egyuttal biztos záloga városunk jövőjének is, mert biztos záloga annak, hogy mindazok, kik Gyulafehérvár városának igaz és hű polgárai — kik eddig is bizalommal csatlakoztak polgármesterük munkálkodásához, — most és jövőben lehetőleg még erősebb kötelekekkel fűződnek hozzá és működéséhez, melyek egyedüli célja e város jóllétének előmozdítása, — e város gyarapítása!

A tisztelgések.

Tegnap már a kora reggeli órákban villámgyorsan szárnyalta be a várost a legmagasabb kitüntetés híre és megkezdődött hosszú-hosszú sora a tisztelgéseknek, úgy egyesek, mint testületek részéről a kitüntetetté. Elsőkül fejezték ki szerencsekívánataikat Dr. Mohay Sándor orsz. képviselő. — Halász Jakab kir. közjegyző, Jonás Adolf zsidó hitk. elnök. Ezeket követték a testületek egész sorozata. Így: a városi tüzoltó-egylet Roth Keresztély főparancsnok vezetése alatt; — a gyulafehérvári takarékpénztár igazgatósága Barts Ferencz nagyprepost-elnökkel élén; — a városi tanács Sárdi Miklós tanácsos vezetése mellett, — a gyulafehérvári kir. törvényszék Henter Gábor kir. tszki elnök, — a kir. ügyészség Tribusz Gusztáv kir. ügyész és a kir. járásbíró Csécs András kir. járásbíró vezetése alatt, — az izraelita hitközség dr. Náthán Bernát orvos vezetése mellett, — a lutheránus egyház Salmen Frigyes gondnok vezetése alatt — és a „Gyula-Fehérvár“ szerkesztősége. Délután Lönhart Ferencz erdélyi püspök jelent meg a kitüntetetté, szerencsekívánatait személyesen átadni. — Majd ismét a vereskereszt-egylet Pop Györgyné elnök vezetése mellett, — a m. k. államasuti hivatalnokok nevében Stiassny Nándor államasuti főellenőr és Patrovits Ferencz mérnök.

A levél és távirati üdvözlések nagy számából legyenek itt feljegyezve: Csató János kir. tanácsos-alispántól, Török Bertalan főjegyzőtől, Müller Mihály tszti ügyésztől, ifj. Gáspár János aljegyző és számos másoktól.

A városi képviselő-testület tisztelgésére vonatkozólag lapunk más helyén hozott tudósításra utalva, áttérünk a mai napon a polgármesternél megjelent küldöttségek és egyesek felsorolására:

Az izr. iskola tanítói kara, — a Szt.-Ferencz-rend szerzete, — a helyi m. kir. adóhivatal, melyhez Rapács adófelügyelő-helyettes is csatlakozott, — a m. igeni járás főszolgabírája, alsó-maros-váradjai Glück Mór, — az izraelita nőegylet részéről Jonás Adolfné, — a theologiai tanári kar Dr. Tódor József vezetése alatt, — a gymnasiumi tanári kar Szentmiklósi Jenő, — a főelemi tanodák tanárai Benedek József, — a kir. illetékkiszabási hivatal Nagy Gyula vezetése alatt, az ipariskola tanári kara nevében Ávéd Jákó, és a luth. nőegylet Megay Nándorné vezetése alatt.

pök bizalmát, kitűnik abból, hogy ez végrendeletében Fábian S. kanonokkal egyetemben végrendelete végrehajtójává nevezte ki.

Novák Ferencz azonban nem sokáig maradhatott meg a magánélet nyugalmában. Gyulafehérvár városának akkoriban szerflett zilált köz- és anyagi viszonyai, az akkori polgármester Csoma Béla erélytelen hivatalviselése a megyei intéző köreinek beavatkozását tette szükségessé. 1882. december 4-ére hívott össze Csató János kir. tanácsos és alsófehérmegyei alispán egy rendkívüli városi közgyűlést, melyen a képviselő-testület tudomására hozta, hogy Csoma Béla polgármester lemondását nyújtván be, miért a képviselőtestületet új polgármester választására hívja fel. A választás megejtéseig is a leköszönt polgármester Novák Ferenczcel lett helyettesítve, ki ugyanazon hó 9-én megtartott újabb közgyűlésen polgármesterré végleg megválasztott.

Ezen napon veszi kezdetét áldásos tevékenysége városunk közügyeinek élén, melyet minden részleteiben előadni messze túlhaladna az elénkbe szabott tér. E tér korlátolt volta miatt csak azt említhetjük fel, hogy már püspöki uradalmi hivatala alatt is általános köztisztület és szeretetben részesült és a megyei, városi s országos politikai életben tevékeny részt vett. Ezen köztisztület és szeretet kísérte őt polgármesteri hivatalának egész ideje alatt is maig és ennek segélyével vitte keresztül azon alkotásokat, melyekkel magának a város kitörülhetlen halálját örök időkre biztosította.

A városi képviselő-testület rendkívüli közgyűlése.

Délutáni 3 órakor szorongásig megtelt a város tanácsházának nagyterme.

Sárdi Miklós városi tanácsos azzal nyitja meg a közgyűlést, hogy a képviselő-testületnek számos tagja már a reggeli órákban kérvényt nyújtott be a városi tanácshoz, egy rendkívüli közgyűlésnek lehetőleg még a mai napra leendő összehívása iránt, hogy a város képviselő-testületének alkalmá nyilják, a polgármester Novák Ferenczért legmagasabb királyi kitüntetés feletti örömeinek kifejezést adni. Miután Roska József városi tanácsos az említett kérvényt és azután a „Budapesti Közlöny“-ből a legmagasabb kitüntetést tartalmazó királyi leiratot felolvasta volna, elnöklő Sárdi Miklós indítványára Fábian Sándor kanonok elnöklete alatt Baryai Károly, Csuci József, Deutsch Lázár, Drottár Mihály, Jonás Adolf, Kohn Illyés, Miku Simion, Nicola Máté, Patrovits Ferencz, Rajnai Ignác és Salmen Frigyes, tagokból álló bizottság küldetett ki, hogy az ünnepeltet a közgyűlésbeni megjelenésre felkérje. A kiküldött bizottság Novák Ferencz polgármester lakásán megjelenve, vezetőjük, Fábian Sándor kanonok ékes szavakban tolmácsolta a polgármesternek jutott kitüntetés feletti örömet és a kiküldetés célját. A polgármester rövid, meghatott szavakkal válaszolt, és a bizottság kíséretében megjelent a közgyűlésen, hol szünni nem akaró éljenek fogadták.

A közgyűlés nevében dr. Mohay Sándor országgyűlési képviselő intézte szónoki hévvel a polgármesterhez a következő beszédet, melyet ép úgy mint a polgármester által adott választ az összes jelenlevők állva hallgattak meg:

Nagyságos Polgármester és királyi Tanácsos Ur!

A legélénkebb öröm érzete tölti el városunk közönségét, városunk összes polgárainak keblét e szép napon, melyen Nagyságodnak a Felsőes Királyi kegy által történt kitüntetése tudomásunkra jutott.

Örömünk annál indokoltabb, mert mi vagyunk azok, kik Nsgodnak a közpályáján kifejtettörhetlen buzgalmát, önzetlen lelkiismeretességét nemcsak közvetlenül tudjuk, hanem ezen közpályá fényes eredményeinek szerencsés birtokában is vagyunk — s mi vagyunk azok, kik a legerősebb bizonyítékot vagyunk hivatva tenni azon valódi érdeméről, melyekre a Felsőes királyi kegy sugarait kiterjesztette!

És midőn azt tapasztaljuk, hogy Nagyságod közpályái működésében tanusított kiváló munkásságának tudata a királyi trón számolyáig terjedt, önmagunkat is felette mégtisztelve látjuk azon kitüntetésben, melyben azon munkásság érdemei oly szép méltatást nyernek!

Mert felette lélekemelő reánk nézve az, hogy azon egyén, kit mi közviszonyaink vezetésének élére állítottunk, ki rövid idő alatt elhanyagolt állapotainkat erélyes kézzel rendbe szedte, ki a város ugy anyagi, mint szellemi jóléte előmozdítására az önzetlen hazafiság lankadatlanságával működött, — s már ezáltal

Hogy csak egynémelyeket soroljunk fel alkotásai közül: 1883-ban a kisdédóvóda életbeléptetése, — 1884-ben a piacster rendezése, a tanácsház előtti bódék kisajátítása és lerombolása, — a piacster nyugati részének eladása és beépítése, — 1885-ben a kizárólag közadakozásból létesült városi köz-kórház, — ugyanaz évben az ipariskola alkotása és a piacster befásítása. — 1886-ban a városi vendéglő felépítése és a szegények házának alapítása — fűztek egy-egy babérlevéllel többet azon koszorúhoz, melyet polgármesteri működése által oly nagy mértékben kiérdemelt.

1885-ben az erdélyi római katolikus statusgyűlés a status igazgató-tanács tagjává választotta, — míg a helybeli takarékpénztárnak már 1881. február 17 óta igazgatója; — ezen intézetnél már korábban is működött felvigyázói és számvizsgáló bizottsági tag minőségben.

Nagyszabásu eszmői, önzetlen áldozatkészsége, vasakarát párosulva fáradságot nem ismerő szorgalommal, fogékonyság minden szép és nemes iránt már korábban a legszebb jutalmat engedék feltalálnia nevében, ki boldog házasságukat három viruló gyermekkel áldotta meg.

Az itt felsoroltakhoz nincs mit hozzátennünk.

A többit elmondja a lapunk élén olvasható legmagasabb királyi leirat!

városunk külső tekintélyét felette emelte, — most az ezen érdemei elismeréseként nyilvánult legfelsőbb kitüntetéssel közönségünket a megtiszteltetés oly mérvéhez juttatta, milyennel hasonváros alig dicsekedhetik!

A közgyűlés, a közönség örömeinek kifejezésére — engem ért a szerencse, melyet annál is inkább ragadtam meg, mert annak, kit városunk kitüntetett polgáraként üdvözlök, évek hosszú sora óta nemes barátságával dicsekedhetem!

S a midőn Nagyságodat a városi közönség nevében biztosíthatom arról, hogy azon tisztelet és becsülés, mely Nagyságodat e város polgármesteri székébe ültette, Nagyságodnak ezen közpályáni működése alatt feltétlen közbizalomra növekedett, egyuttal a közönség azon óhaját tolmácsolom, hogy a Felső Királyi kegy és ezen közbizalom együttesen legyenek ezentúl erős vezetői a közpálya további folyamán, melynek utaira, ha netán a tudatlanság vagy roszakarát töviseket is kívánna hinteni, e tövisek ama vezetők segélyével könnyen kikerülhetők lesznek!

Hisz láthatta Nagyságod, mily visszhangot keltett, — mily általános öröm s meglepődés érzetét ébresztette Felső Királyunk kegyes kitüntetése városunk minden polgárának keblében, — hogy sietett a város társadalmának minden eleme a szívből jövő ragaszkodás és őszinte szerencsekívánatoknak kifejezést adni!

És midőn nekem jutott a szerencse, hogy Gyulafehérvár sz. királyi városa képviselő testületének érzelmeit ezen alkalomból tolmácsoljam, — teszem ezt azon kijelentéssel, hogy e város Nagyságodnak annyi köszönettel tartozik, hogy kellő módon meghálálni nem is képes, — hogy azonban nem fog megszűnni soha sem, Nagyságodnak változhatlan nagyrabecsüléssel és hálával adózni!

Egy szívvel-lélekkel kívánjuk, hogy engedje a Mindenható Nagyságodat a legmagasabb kegy örömet, e városnak háláját és polgári szeretét az emberi élet legvégső határáig élvezni.

Nagyságos Novák Ferencz királyi tanácsos-polgármester ur sokáig éljen!

Miután a csillapodni nem akaró éljenzés elhangzott, az ékét ünnepelel láthatólag meghatottan válaszolt:

1882. év Decz. havában — immár majdnem öt éve — e város polgárainak bizalma által hordozva, ugyanezen teremben tettem le a polgármesteri esküt. Őszintén szólok uraim, — megvallom — midőn beültem a polgármesteri székbe, és megkezdtem hivatali működésemet, oly homályos volt a légkörűlöttem, hogy, ha nem szégyeltem vala, rögtön visszalépek. De visszatartott az önértzet! Beláttam, hogy e város ügyei, szellemi és anyagi viszonyai feltétlenül gyors s beható rendezésre szorulnak, — láttam, hogy ehhez erős akarat, megfeszített szorgalom, és — képesség kell. Éreztem, hogy bennem megvan az erős szándék, megvan a szilárd akarat, éreztem, hogy akarok és tudok ernyedetlen szorgalmat is kifejteni és ha hiányzott is nálam a képesség kellő mértéke, gondoltam — pótolja majd a jóakarát és szorgalmom, gondoltam, — pótolja majd e város a közügyért — minden nemesért lelkesülni tudó közönségének támogatása! És ezen feltevésemben nemcsak hogy nem csalatkoztam, de kimondhatatlan örömmre mindenütt még várakozásomat is felülmuló meleg érdeklődésre, bizalomra és önfeláldozó tevékenységre találtam! E város képviselőtestülete, tisztí kara és közönsége vetélkedve egyesült velem a helyesnek felismert irányban, mindenki sietett tevékeny részt venni e város anyagi, köz- és társadalmi ügyeinek rendezésében. — Hogy sikerült-e és mennyiben, a magam elé kitűzött célt elérni — uraim — önök vannak hivatva megbírálni! De vajon meg lett volna-e bennem a képesség, a tehetség, — lehetséges lett volna-e nekem a kitűzött cél elérésén eredménynyel munkálni, ha önök és városunk társadalmának minden egyese nem támogattak volna, nem munkáltak volna közre. Csakis az ért volt munkánkon Isten áldása, csakis azért lehetett nekünk eredményeket létesíteni, mert meg volt bennünk az egyetértés! Önök meggyőződtek arról, hogy minden más cél nélkül, kizárólag a város érdekében, a város javára dolgoztam és önök nemcsak jóakarattal, de tevékeny közreműködésükkel — egyetértőleg siettek támogatásomra, mert felismerték, hogy csakis egyetértéssel lehet a közügyek terén eredményeket létesíteni!

Önök tudják uraim, hogy netalán lehető érdemeim elismerését, czimet, kitüntetését soha sem hajhásztam. A munka nem vár, nem igényel kitüntetés, jutalmát önmagában is meglesi! Munka és szorgalom! e kettő volt mindig jelszavam és tapasztalataim által azon dönthetetlen meggyőződésre jutottam, hogy a ki ily elvek szem előtt tartása mellett halad, a maga elé kitűzött uton soha sem csalatkozhatik, még soha sem csa-

latkozott! Ő Császári és Apostoli Királyi Felső Királyi Felsőlegénynek legmagasabb kitüntetését hálásan fogadom és melegen köszönöm Önöknek azon részvételt, melylyel a nekem jutott kitüntetés lehetőleg még örvendetesebbé teszik! Arra kérem önöket uraim, legyenek kegyesek engem csak addig támogatni, míg valósággal e város érdekeit szolgálom! Ha azonban bár csak egyszer és bár csak látszata is merülne fel annak, hogy a város közérdekeit szem elől tévesztem, hogy ténykedésem a város ártalmára lehet — hagyjanak el, hagyjanak el minden gondolkodás nélkül! Én azonban ismétlem, hogy valamint eddig, úgy ezután is korlátolt képességem határain belül mindent meg fogok tenni hivatásom betöltésére és kérem ezutánra is oly becses, nélkülözhetetlen támogatásukat!

Ismét és ismét felhangzottak ezen meleg hangon előadott szavak után az éljenkiáltások, mire újból Dr. Mohay Sándor terjeszté a közgyűlés elé a következő indítványokat:

„1. ÖRÖKITESSÉK MEG A KÖZGYŰLÉS JEGYZŐKÖNYVÉBEN, HOGY A VÁROSI KÉPVISELŐTESTÜLET A LEGNAGYOBB ÖRÖMMEL ÉS HÓDOLÓ TISZTELETTAL VESZI TUDOMÁSUL Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSŐLEGÉNEK AZON LEGMAGASABB ELHATÁROZÁSÁT, MELLYLYEL NOVÁK FERENCZ POLGÁRMESTERNEK A KÖZSZOLGÁLAT TERÉN SZERZETT ÉRDEMEI ELISMERÉSÉUL A KIRÁLYI TANÁCSOSI CZIMET LEGKEGYELMESEBBEN ADOMÁNYOZTA, — MELY LEGFELSŐBB KITÜNTETÉS ÁLTAL GYULAFEHÉRVÁR SZAB. KIR. VÁROSA MAGÁT IS MEGTISZTELVE ÉRZI!“ (Elfogadjuk, éljen.)

2. „HATÁROZZA EL A KÖZGYŰLÉS ISMÉTELTEN, — A MINT MÁR 1885. ÉVI AUGUSTUS HÓ 26-án 47—885. KÖZGYŰLÉSI SZÁM ALATT EGYHANGULAG HOZOTT HATÁROZATÁVAL KIMONDOTTA, — HOGY A TANÁCSHÁZ ELŐTTI FÖTÉR A MAI NAP MARADANDÓ EMLÉKEUL „NOVÁK FERENCZ-TÉRNEK“ NEVEZTESSÉK EL — ÉS KÉRESSÉK FEL A NAGYSÁGOS POLGÁRMESTER UR, HOGY E TÉRNEK NEVÉVEL VALÓ MEGJELÖLÉSÉHEZ BELEEGYEZÉSÉT ADJA.“

Midőn pedig a polgármester megmaradt már 1885-ben kifejezett ellenkezése mellett, a közgyűlés tagjai körülvettek a folyton tiltakozót és egy percnyi elhallgatását felhasználva, az indítvány második pontját is határozattá emelték, — a mivel a közgyűlés sűrű éljenzés között véget ért!

A polgármester eltávazása után a városi közgyűlés tagjai magánjellegű megbeszélés végett továbbra is együtt maradtak, és elhatározták, hogy a kitüntetett tiszteletére még az napeste fáklyás zene, másnap este pedig a Hungária dísztermében banquette rendeztessék. A szükséges előintézkedések, megtételére Dr. Mohay Sándor elnöklete alatt Fábán Sándor, Halász Jakab, Issekutz János, Roska József, Ávéd Jákó, Fuchs Dávid és Bányai Károly tagokból álló bizottság lett felkérve.

A fáklyás menet.

Esteli 8 órakor a helyi tüzoltó-egylet zenekarának nagy riadója mellett a város polgárai a tanácsház előtti tere gyűltek össze, hol a fáklyák szétosztattak és meggyújtattak. A város előkelő polgárai — mintegy százan — vevék kezükbe az égő fáklyákat s megindult a szépen összeállított menet, a tüzoltók zenekarával élén a Novák-Ferencz tér, Tövis-utca, Korona utca és Hunyady-teret megkerülve a Hungária szállóhoz, mely előtti szabad téren két sorban félkörbe állott fel. Időközben Dr. Mohay Sándor, Jónás Adolf és Deutsch Lázár e végre megbízott polgárokból álló küldöttség kérte fel az ünnepély hősét a megjelenésre. Alig mutatta magát a polgármester a Hungária szálló első emeleti zászlóval díszített erkélyén, — lelkesült éljenek hangzottak fel hozzá a nagyszámban összesereglett polgárok közül. Majd Halász Jakab kir. közjegyző lépett elő a félkörben és a következő beszédet intézte az ünnepelthez:

Nagyságos kir. Tanácsos!
Szeretve tisztelt polgármester ur!
Az egyesek életében jönnek elé oly momentumok, melyek

A banquet.

A Hungária szálló disztermének hosszában három hosszú asztal, melyeknek végeit szelvényben a főasztal kötötte össze — volt igen izlésesen felterítve azon diszlakomához, melyet a város közönsége Novák Ferencz tiszteletére rendezett.

Csató János kir. tanácsos-alispán és Török Bertalan megyei főjegyző N.-Enyedről a mai est kedvéért rándultak át városunkba, hogy a diszlakomán résztvehessenek s a terembe-lépésükkor zajos örömmel fogadtattak.

A főhelyet a terem szelvényben felállított asztal közepén természetesen az ünnepély hőse foglalta el; jobbján Csató János királyi tanácsos-alispán, baloldalán hermannshorti Watterk Ferencz tábornok, a főasztal hosszában ültek még jobbról, balról és szemközt Barts Ferencz nagyprepost, dr. Mohay Sándor orsz. képviselő, Gábor Henrik ezredes, Fábrián Sándor kanonok, Tribusz Gusztáv kir. ügyész, Török Bertalan megyei főjegyző, Zsakó István kir. tiszvári bíró, Gautsch őrnagy, Halász Jakab, kir. közjegyző, dr. Sándorffy, Gidófalvy Gergely, Jonás Adolf, dr. Náthán Bernát, Issekutz János.

Lönhart Ferencz püspök és Henter Gábor királyi tiszvári elnök sajnálatukat fejezték ki, hogy gyengélkedésük miatt az ünnepélyen részt nem vehetnek.

A mintegy 150 terítéket foglaló asztaloknál tarka-barka sorrendben a város többi polgársága foglalt helyet. Sajnálatunkra az idő előrehaladottsága s jelen számunk korlátolt tere nem enged meg, hogy névleg soroljuk fel mindazokat, kik a mai estére eljöttek együtt érezni a város főjével az ezt ért örömet, kik eljöttek ragaszkodásukat és tiszteletüket kifejezni a város polgármestere Novák Ferencz királyi tanácsosnak.

Mégis, hogy egynehányat felemlítsünk, a tarka-tarka sorokból minden válogatás nélkül a következők neveit jegyezzük ide: Salmen Frigyes luth. egyházi gondnok, Roska József városi tanácsos és helyettes rendőrkapitány, Dr. Szuchy Béla és Dr. Tódor József tanárok, Sárdi Miklós városi tanácsos, Dr. Reiner Zsigmond városi főorvos, Deutsch Lázár kereskedő, Fuchs Dávid kereskedő, Csécs András kir. járásbíró, Jakabfy Albert kereskedő, Dr. Setz Károly ezredorvos, Mayer kapitány, Cosieriu János, Rajnai Ignác, Wellikán ügyvédek, Strasser Alajos postafőnök, Jeney Árpád mérnök, Dr. Deutsch Mór, Dr. Hartenbaum Simon orvosok, Löwi Bernát, Körner József, Bányai Károly, Dr. Sándorffy stb.

Az első fogás után Dr. Mohay Sándor országgyűlési képviselő állott fel, hogy az első pohárköszöntőt az első magyar emberre: ELSŐ FERENCZ JÓZSEF Ö CSÁSZARI és APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉRE mondja el, — ki kegyeskedett magas trónjáról a hozzá mindég változhatlan alattvalói hűséggel és hódoló szeretettel feltekintő Gyulafehérvár városra is egy pillantást vetni és a város lakossága közül soha nem hibázó biztos tekintetével a legérdemesebbet kiválasztani, hogy legmagasabb kegyelmének fénysugarával árasssa el!

A nagy lelkesedést keltő beszéd azon végszavaiba, hogy a Mindenható ő Felségét Legkegyelmesebb Királyunkat s feleséges családját az emberi kor legvégső határáig éltesse, a zenekar által leírhatlan lelkesedéssel éljenek közepette játszott néphymnus hangjai vegyültek, a melyet — ép úgy mint a szónoklatot — az összes jelenlevők állva hallgattak meg.

Majd Barts Ferencz nagyprepost emel fel poharát, hogy ékes szavakban ecsetelje Novák Ferencznek, a mai est hőseinek, a város polgármesterének kiváló érdemeit, — és tolmácsolja az összes jelenlevők osztatlan örömét a polgármesterért legkegyelmesebb kitüntetés felett, — az összes jelenlevők ragaszkodását és szeretetét a város fője iránt!

Ismét és ismét hangzottak fel a véget nem érő éljenek, — mindenki az ünnepelthez sietett tiszteletét és örömét kifejezni.

Az est harmadik szónoka Halász Jakab kir. közjegyző volt, ki beszédében abból indult ki, hogy a történelem tanuságát tesz arról, miszerint azon nemzet, melyre egy átmeneti korszak nehezdedik, csak azon esetben vallhatja magát a

Gondviselés kegyeltjének, ha ugyanazon időben egy oly férfit állít az ország ügyeinek élére, a ki az ily időszakokkal karöltve járó ezer meg ezer felé elágazó érdekek szálaival biztos kézzel egygyé sodorja és a haza javára felhasználja. És ilyen emberrel ajándékozott meg az Isteni Gondviselés Tisza Kálmán miniszterelnök ur ő nagyméltósága személyében.

Találó szavakban mondja el még szónok a miniszterelnök érdemeit és végül poharát Tisza Kálmán miniszterelnökre és a magyar kormányra üríti.

Utána Csató János kir. tanácsos alispán méltatja ékes-szóloán az erdélyrészi egyházfejedelmek és ezen dicső elődök nyomdokaiba lépő Lönhart Ferencz erdélyi Püspök ur ő Excellentiájának fényes érdemeit és poharát ő nagyméltóságára üríti.

Alig hangzottak el a minden jelenlevőben viszhangra találó szavak, midőn Issekutz János ügyvéd áll fel, hogy báró Kemény Kálmán, Alsófehérmegye Főispánja fényes tehetségeit, önzetlen hazaszeretetét és buzgó munkálkodását rajzolja a hallgatónak és egészségére ürítse poharát.

Majd az est hőse Novák Ferencz kir. tanácsos-polgármester áll fel s meghatástól rezgő hangon fejezi ki szívből jövő köszönetét azon szerinte meg nem érdemelt óvatiók és kitüntetésekért, melyekben őt a jelenlevők részesítik. Ha van némi érdeme — ugymond — úgy azt csak azon támogatásnak köszönheti, melyben őt a város közönsége minden időben részesítette és melyért háláját eléggé kifejezni sem tudja. Kéri a jelenlevőket, hogy iránta való jóindulatukat és támogatásukat róle ezentúl se vonják meg, — igérvén, hogy mikép eddig, úgy jövőben is egyedüli törekvése leendő a hozzáfutó bizalomra magát és nevét érdemesnek mutatni!

Emeli poharát Gyulafehérvár szabad királyi város képviselő testületére, tanácsaira és közönségére és ennek élén Barts Ferencz nagyprepostra!

Az óriási lelkesedéssel fogadott beszéd után a közönség Novák Ferenczét ismételten acclamálta, s az általános csend csak akkor állott helyre, midőn Fábrián Sándor kanonok emelkedett fel, hogy Alsófehérmegye alispánja Csató János királyi tanácsosra mondjon felköszöntőt.

A késő éji óra miatt lehetetlen ezen valamint a megkövetkező szónokok beszédeit itt visszaadnunk s ezuttal csak röviden jegyezhetjük meg, hogy Gidófalvy Gergely, Dr. Mohay Sándor országgyűlési képviselőre, — Tribusz Gusztáv kir. ügyész a hadsereg, ennek jelenlevő képviselőjére: hermannshorti Watterk Ferenczre emeli poharát. — Nyomban az ezen beszédet követő ismételt éljenek után hermannshorti Watterk Ferencz tábornok emelte fel szavát, sajnálatát fejezve ki a felett, hogy a magyar nyelvet nem bírja s a hallott beszédet magának megmagyaráztatni kényszerült, német nyelven köszöni a meleg megemlékezést; a hadsereg nem képez külön kasztot, hanem csak része az ország összességének, melynek többi részével egymást kölcsönösen kiegészítik. Ő Felsége jelszavához képes egyesült erővel működik minden rész a haza javának előmozdításán és ha egyik másik nemzetnek előnyei között a büszkeség némileg hátrányul is jelentkezik, legyünk ez iránt elnézők. Emeli poharát a polgárság és katonaság közti egyetértésre. Ezek után Csató János kir. tanácsos-alispán meg Barts Ferencz nagyprepostra. — Dr. Szuchy Béla Török Bertalan megyei főjegyzőre, — Ávéd Jákó a kir. törvényszékre, ennek elnöke Henter Gábor és bírása Zsakó Istvánra és Dr. Sándorffy Nándor a helybeli hivatalok főnökeire mondanak pohárköszöntőket, utóbbi az aknájukba temetkező bányászokkal hasonlítván össze az aktáikba merülő hivatalnokokat.

Az ünnepély további lefolyásáról lapunk közelebbi számában referálunk.

— (Hermannshorti Watterk Ferencz) tábornok vezérese alatt ma esteli fél 8 órakor tisztelgett Novák Ferencznel a helyben állomásozó katonai helyőrség tiszti kara, a legszélyesebb hangon fejezve ki szerencsekívánatait a polgármestert ért magas kitüntetés felett.

— (A gyulafehérvári iparos-egylet) elhatározta, hogy Novák Ferencz királyi tanácsos-polgármesternél testületileg fogja tiszteletét tenni és szerencsekívánatait a legmagasabb királyi kitüntetéshez átadni. A tisztelgés azért halasztatott a legközelebbi napok egyikére, mert a testület számos tagja elvan utazva, s ezek hazatértét várják meg, hogy testületi tisztelgésük annál imponansabb legyen.

a szívet rezgésbe hozzák és véghetetlen örömmel töltik el. — A mi az egyesek életében megtörténhetik, az történik ma az egyesek egyeteméből álló városi közönséggel! Az Ő Császári és Apostoli kiállyi Felsége legkegyelmesebb elhatározásából ért magas kitüntetésed, — királyi tanácsossá lett kineveztetésed e szabad királyi város közönségét véghetetlen örömmel tölti el; Véghetetlen örömröket fokozza pedig azon tudatunk, hogy legfelsőbb helyről ért ezen kitüntetésben Te részesültél, — Te, kit mindnyájunk osztatlan bizalma öt évvel ezelött, hanyatlásnak indult és már-már a tönkszelére juttatott közügyeink élére állított!

Hogy vezetésed alatt mint lett e város hatóságának tekintélye és erkölcsi reputációja helyreállítva, miként emelkedett e város anyagilag és szellemileg, — azt már elmondta neked ma e város rendkívüli közgyűlésére összehívott képviselőtestülete és tanuskodik róla e tér és annak hosszában elterülő építmények egész sora!

Mi pedig eljöttünk, nem hogy tudomásul vegyük azt, mit alkotmányosan választott képviselőtünk tudtadra adott, hanem, hogy még közvetlenebbül kifejezzük abbéli véghetetlen örömröket, hogy e város és így a mi érdekünkben kitéjtett tevékenységed a legmagasabb helyt is méltánylást és elismerést nyert! És eljöttünk, hogy megmondjuk Neked, miszerint erős meggyőződésünk, hogy a téged ért legfelsőbb kegyet mi olyannak fogadjuk és tekintjük, melyre a szó teljes értelmében reá-zolgáltál és megérdemeltél, és mely — ha bár csak személyedet díszíti — hatályában, fényében velünk közös!

Eljöttünk, hogy adjunk kifejezést annak, miszerint mi is köszönetet mondunk Neked e város — tehát a mi érdekünkben kifejtett tapintatos és erélyes tevékenységédért s eljárásoédért; — és eljöttünk, hogy kérjünk meg, hogy mikép eddig úgy ezutánra is, — nem tekintve egyes hivatalnok gunyoln' akaró neveltséges hanyivetiségére és gyermekes támadásaira, — e városi közönség ügyeit szokott tapintatossággal és erélyeddel továbbra is vezetni kegyeskedjél, ismételten biztosítva Téged, hogy az általad követett uton ugymint eddig ezutánra is saját érdekünkben támogatni fogunk!

És végre eljöttünk, hogy legmagasabb kitüntetésed alkalmából e város nagyja és kicsinye nevében, Téged a kised óvóda, az ipariskola, a közkórház, a Novák-Ferencztér, a befásítás megteremtőjét, hatóságunk és közpénztárunk megmentőjét őszintén és szívből üdvözöljünk! Kívánjuk, hogy a Mindenható a mi szeretve tisztelt polgármesterünket, nagyságos királyi tanácsos — Novák Ferenczet sokáig, sokáig éltesse!

Végződni nem akaró éjjenek harsogtak fel a beszéd befejeztével; a lelkesedés lecsillapultával mély csend közepette a királyitanácsos-polgármester emelte fel szavát és meghatott hangon a hőretkező beszédben köszöhte meg a város lakossága által neki nyujtott óvatiót:

Igen tisztelt polgártársak!

A mennyire meglepetve voltam ma reggel, midön a hivatalos közlönyből azon legmagasabb kitüntetésről értesültem, melyben Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége, Legkegyelmesebb Királyunk részesíteni kegyeskedett, — ép annyira meglepett azon felette nagy megtisztelés, melyet Gyulafehérvár városának lakossága irányomban tanusit. — Az tetézi és sokszorosítja a legmagasabb kitüntetés értékét, ha a polgárság hasonérzésével és egyetértésével találkozik, és ez az, a mi előttem a legmagasabb kitüntetés lehetöleg még becsesebbé tesz! — És reggeltől ma estig igénytelen személyem iránt annyi rokonszeny tanusított, annyi óvatióban részesített, hogy azokért a legmélyebb köszönettel tartozom. — Teljes életemben mindég kerültem a tüntetés és óvatiót, s mondhatom, hogy öt év alatt mióta e város polgármestere vagyok, — a jelen óvatió a legelső, mely elől ki nem térhettem. Nem pedig azért, mert erkölcsileg nem volt szabad az ellen tiltakoznom és erkölcsileg kötelezve éreztem magamat azt mély köszönettel elfogadni, habár az, a miért elismerést nyerek, nem az én egyedüli érdemem, hanem érdeme a város képviselő testületének, mely törekvéseimben mindég egyetértöleg és egyhangulag támogatott!

Többszörösen nevezetes reám nézve e mainap: nevezetes azon kitüntetésnél fogva, melyben Felséges királyunk kegyelme részesített, mely a legmagasabb polgári kitüntetés és a mely-

lyel e város lakossága rokonszeny és felette velem együtt örvend; — nevezetes továbbá azért is, mert nehéz kötelességet mértek reám, midön polgári osztályból származott nevemmel Gyulafehérvár szabad királyi város piacsterét jelölték meg! Mert csak nagy emberek után szokás egy város utczáit elnevezni és ez a legmagasabb kitüntetés, melyben város polgárát részesítheti!

Habár tehát erre igényt nem tarthattam, máskép nem tudom meghálálni, mint azzal; hogy igyekezni fogok megamat méltóvá tenni a névre, melyet mai naptól e város utczája visell! Eddig is legnagyobb igyekezetemmel és erőmmel törekedtem e város jóvoltára és ezentul megkészserezem buzgalmamat a lakosság javára működésben! E város a haladás útján van s hazánk várossai között nem a legutolsó nevet vívta ki magának. Igaz, elhanyagoltak voltak közviszonvai, de rövid három év leforgása alatt oly lendületet vettek, melyek csak a városi polgárok áldozatkészségének eredménye és ezen idő alatt a város polgársága megmutatta, hogy a közügyekre, közintézményeire áldozni tud és akar!

Ezen városi polgársággal akarok ezentul is karöltve működni mindaddig — mig csak mandatumom mint polgármester lejárt és biztosíthatom, hogy teljes odaadással az önöké vagyok! Becses megtisztelésökért legmélyebb köszönetemet mondva teljes szívemből kívánom, hogy Gyulafehérvár szabad királyi város összes polgársága sokáig éljen!

Ujból és ismételten felhangzottak a lelkesült éljenek, melyekbe a tüzöltö-egylet zenekara által rázendített magyar néphymnus hangjai vegyültek!

Az ünnepély befejeztével az egész menet legszebb rendben ismét a városháza elé vonult, hol a fáklyákat eloltották.

Dicsérettel említhetjük meg, hogy a nagy tolongás dacára a rend egy perczig sem lett megzavarva és a Roska József városi tanácsos-helyettes városi kapitány által tett rendőri intézkedések minden irányban a legmegfelelőbbeknek bizonyultak.

— (Alsófehérmegye) alispánja Csató János kir. tanácsos, Török Bertalan megyei főjegyző kíséretében ma délután érkezett meg városunkba, hogy a ma estére a város közönsége által Novák Ferencz kir. tanácsos-polgármester tiszteletére rendezett banquet-en részt vegyenek — Báró Kemény Kálmán alsófehérmegyei főispán el lévén utazva, az ünnepélyen nem jelenhet meg.

— (Novák-Ferencztér.) Ma reggel tették ki az ujonnan elnevezett Novák-Ferencztér négy sarkán levő házak falaira és a tanácsház kapuja fölé a jelző táblákat.

NYILTTÉR. *)

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest, (Budán.)

Idény május 1-től, szeptember 30-ig

A gyógyhely forrásai ajánlhatók: a belek bántalmainál, alhasi és általános vérbőségénél, májbajoknál, aranyérnél, tulságos elhízásnál, köszvényénél és női bajoknál.

Rendelő orvos: dr. Bruck J. (vigadó-tér 1. szám.)

Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő. Pontos közlekedés a társaskocsikon, reggeli 5 órától kezdve. Állomás hely: Ferencz-József tér, a régi Lloyd-épület közelében.

20-10-3

Tulajdonos: MATTONI HENRIK.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MÁYER ÖDÖN.
LAPTULAJDONOS és KIADÓ: ÁVÉD JÁKÓ.

Exporthaus zum goldenen Schwert ^{21. 6-10}
 Versendet gegen Nachnahme. Brünn, Herrengasse 13. Muster & Preisourants gratis.

Kammgarn, das Neueste für Damenkleider, doppelt breit, in den schönsten Farben und Mustern 10 Meter fl. 6.	Rein Wollene Stoffe in glatt u. carriert 110 Ctm. breit 10 Meter fl. 11.	Diagonal-Stoffe in den neuesten Farben doppelt-breit. 10 Meter fl. 5.	Brocat-Stoffe in den feinsten Ausführungen, doppelt breit 10 Meter fl. 6-50. Einfachbreit 10 Meter fl. 3-80.	Cachemir in allen erdenklichen Farben la Qual. dopp. breit 10 Meter fl. 5.
Dreidraht in allen Farben, 60 Cm. breit, la 10 Meter fl. 4. IIa 10 Meter fl. 3.	Rumburger OXFORD 1 Stück 30 Wiener Ellen. la fl. 6-50. IIa fl. 4-50.	Kingwebe, praktischer Artikel für Wäsche, 1 St. 30 Wiener Ellen. 5/4 breit fl. 6-50. 1/4 breit fl. 4-50.	Hausleinwand, 1 Stück 30 Wiener Ellen. 1/4 br. la fl. 5-50. 1/4 br. IIa fl. 4-50. 7/8 breit IIIa fl. 3.	Jute- u. Rips-Garnituren je zwei Bett- und eine Tischdecke. Jute fl. 3-50. Rips fl. 4-50.
Kammgarne, waschecht, in den neuesten Mustern aus der ersten Kammgarnfabrik, für Sommer-Männeranzüge geeignet. 1 Coupon 6-40 Meter breit fl. 3 Nur so lange der Vorrath reicht.	Kanafas, 1 Stück 30 Wiener Ellen la fl. 6-50. IIa fl. 5.	Brünner Tuchstoffe aus den renommiertesten Fabriken Brünns, auf Ueberzieher und Anzüge von fl. 1 per Meter aufwärts		

Bei Bestellungen von 50 fl. bewilligen 40-0 Nachlass.

50 év óta sikerrel használtatik!

Szeplő és májfoltokat, valamint minden lőr-tisztátalanságokat, eltávoli jótállás mellett a Spitzer-féle Szeplő és májfolt elleni arcz-kenőcs!

Valódi minőségben egyedül csak a 114 év óta fennálló

„Salvator-gyógytárban“

Eszéken, felsőváros, Dienes C. J.-nél kapható.

Óvakodjon a t. cz. közönség, hamisítók és tutánzóktól, kik többnyire nevem és czéggemmel beégett csupráimat összevásárolva, valami kotyvalékkal megtöltik. — Olyanok, kik állítólag készítményeimet elárusítják, kötelesek, tőlem kiállított — ez idei számlát előmutatni.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utá tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ó fensége

József főherg. és ő felsége Milán szerb király
asztalán rendszeritál szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is épugymint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés elleni praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Gyulafehérvárott kapható: Fröhlich Gyula, Mihellyes Zsigmond
18 5-12. gyógyszer. és Jakabfy A. kereskedésében.

EQUITABLE

az Egyesült-Államok életbiztosító-társasága NEW-YORK-ban.
Alapított 1859-ben.

Biztosítási állomány 1886. december 31-én 1,747,000,000 márka.

Az új felvételek kitétek:

1884-ben	1885-ben	1886-ban
360,000,000	408,000,000	474,000,000

Az ősszalap emelkedett 1886. január hó 1-én 1887. január 1-jéig 272,000,000 márkáról 321,000,000 márkára.

A tiszta nyeresénytöbblet 1887. január hó 1-én 680,000,000 márkára tesz ki és a múlt évhez viszonyítva 130,000,000 márkával emelkedett.

Tőkebefektetések Európában 16,000,000 márkán felül. A kötvények 3 év múlva kifogásolhatlanok. Minden kötvény visszavásárlási és leszállítási joga 3 év múlva. A 100,000 dollárból álló részvénytőke alapszabályszerűleg csak is 7% kamatoztatik, az azon felüli sok millióra rugó nyereség kizárólag a biztosítottak javára esik.

Aligazgatóság Magyarország részére:

Budapest, Andrassy-ut 12 sz.

General-Agentur bei der Spar- & Creditbank „Albina“ in Hermanstadt.